

Причорноморська
Фундація
Права

**«ВЕРХОВЕНСТВО ПРАВА У ПРОЦЕСІ
ДЕРЖАВОТВОРЕННЯ ТА ЗАХИСТУ
ПРАВ ЛЮДИНИ В УКРАЇНІ»**

МІЖНАРОДНА
НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

12-13 лютого 2016 р.
Одеса

**ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ
«ПРИЧОРНОМОРСЬКА ФУНДАЦІЯ ПРАВА»**

**МІЖНАРОДНА
НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
КОНФЕРЕНЦІЯ**

**«ВЕРХОВЕНСТВО ПРАВА
У ПРОЦЕСІ ДЕРЖАВОТВОРЕННЯ
ТА ЗАХИСТУ ПРАВ ЛЮДИНИ В УКРАЇНІ»**

12-13 лютого 2016 р.

**Одеса
2016**

НАПРЯМ 1. ІСТОРІЯ ТА ТЕОРІЯ ДЕРЖАВИ ТА ПРАВА, ФІЛОСОФІЯ ПРАВА

Лесовець Н. М.

кандидат філологічних наук,
доцент кафедри документознавства
та інформаційної діяльності

*ДЗ «Луганський національний університет
імені Тараса Шевченка»
м. Старобільськ, Луганська область, Україна*

Лесовець О. Д.

студентка ІІ курсу факультету цивільної
та господарської юстиції

*Національний університет
«Одеська юридична академія»
м. Одеса, Україна*

ТЕРМІНОЛОГІЧНЕ УЗГОДЖЕННЯ ПОНЯТІЙНОГО АПАРАТУ ЦИВІЛЬНОГО Й ГОСПОДАРСЬКОГО КОДЕКСІВ УКРАЇНИ

Актуальність наукового дослідження полягає в тому, що сьогодні вагомим значення набувають питання термінологічного узгодження понятійного апарату Цивільного й Господарського кодексів України.

Мета статті – схарактеризувати понятійний апарат Цивільного й Господарського кодексів України.

Питанням визначення категорій, змісту термінів у галузі права надавали увагу такі дослідники, як Б. Н. Головін, І. М. Кочан, М. П. Короленко, М. П. Кучерявенко, О. В. Луньова, А. А. Нечай, С. Г. Пепеляєв та ін.

Сучасний стан науки дає змогу одержати найповніше визначення поняття «термін». Термін – це основна одиниця науки, певної галузі знань чи сфери діяльності людини, що позначає об'єкти та процеси й одночасно слугує засобом пізнання навколишнього світу.

Термінологія – це співвіднесена з професійною сферою діяльності (галуззю знань, техніки, управління, культури) сукупність термінів, що

правочин є видом юридичного факту, що спрямований на виникнення, зміну та припинення юридичних прав та обов'язків. До того ж, правочин є видом дій.

Таким чином, із прийняттям Цивільного кодексу України 2003 р. відбулася зміна термінології унаслідок відмови від використання терміна «угода» до вживання терміна «правочин» і позначення ним одного з найважливіших інститутів цивільного права.

У Цивільному й Господарському кодексах містяться окремі положення, що регулюють схожі інститути: види договорів, правовий статус господарських товариств, інших суб'єктів діяльності, відповідальність учасників господарського обороту тощо. Звідси постає необхідність узгодити термінологічні номінації в положеннях, які регулюють однакові правові явища, усунути розбіжності в терміновживанні. Зокрема, це стосується суб'єктів, які мають на меті отримання прибутку. У Цивільному кодексі вони називаються *підприємницькими товариствами* й поділяються на *господарські товариства* та *виробничі кооперативи*. У Господарському кодексі юридичні особи, які займаються підприємницькою діяльністю, номінується як *суб'єкти господарювання*. До них належать *господарські товариства* й *підприємства*. Отже, у Цивільному й Господарському кодексах використовуються однакові категорії для характеристики правового статусу суб'єктів, але визначення їх містять певні неточності та відмінності.

Відповідно до ст. 113 Цивільного кодексу *господарським товариством* є юридична особа, статутний (складений) капітал якої поділений на частки між учасниками [4]. У Господарському кодексі поняття *господарського товариства* має інше визначення. Відповідно до ст. 79 ГК *господарськими товариствами* є підприємства або інші суб'єкти господарювання, створені юридичними особами та/або громадянами шляхом об'єднання їх майна й участі в підприємницькій діяльності товариства з метою одержання прибутку [2]. Загалом, науковці вбачають у цьому різні підходи щодо регулювання правового статусу учасників товариства. Цивільний кодекс установлює, що *учасником господарського товариства* може бути фізична або юридична особа. Господарський кодекс передбачає, що *учасниками господарського товариства*, повними

учасниками командитного товариства можуть бути лише особи, зареєстровані як суб'єкти підприємництва. Отже, законодавцем декларується різний підхід щодо визначення поняття *господарського товариства* у Цивільному та Господарському кодексах, що може спричинити певні труднощі у правозастосовній практиці.

Нам імпонує думка дослідників, що уніфікація понятійного апарату сприятиме виробленню єдиних підходів у правозастосовній практиці. Зокрема, удосконалення термінологічної бази є однією з умов недопущення помилок при з'ясуванні й тлумаченні змісту правових норм [5, с. 56].

Таким чином, термінологічна неузгодженість у формулюванні законодавчих норм може завдати істотної шкоди, зруйнувати ретельно розбудовані правові механізми, унеможливити досягнення визначених цілей регулювання господарсько-правової діяльності. Передусім це стосується фундаментальних правових норм Цивільного та Господарського кодексів, оскільки їхня термінологія неодноразово використовуються законодавцем у статтях спеціальних законів чи підзаконних актів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Артикуца Н.В. Мова права і юридична термінологія : навч. посібник / Н.В. Артикуца. – 2-ге вид., змін. і доп. – К. : Стилос, 2004. – 277 с.
2. Господарський кодекс України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/436-15>.
3. Законодавство України : проблеми та перспективи розвитку : зб. матеріалів наук. студент. Конф. (25.01 – 03.02.2004 р., м. Косів, Івано-Франківської обл.). – Вип. 5. – К., 2004. – 271 с.
4. Цивільний кодекс України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/435-15>.
5. Чулінда Л.І. Українська правнича термінологія / Л.І. Чулінда. – К. : Магістр – XXI сторіччя, 2005. – С. 49–58.

ПРИЧОРНОМОРСЬКА ФУНДАЦІЯ ПРАВА

МІЖНАРОДНА
НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

«ВЕРХОВЕНСТВО ПРАВА У ПРОЦЕСІ
ДЕРЖАВОТВОРЕННЯ ТА ЗАХИСТУ ПРАВ
ЛЮДИНИ В УКРАЇНІ»

12-13 лютого 2016 р.

м. Одеса

Видавник – Причорноморська фундація права
Адреса для поштової кореспонденції: 65001, Одеса 1, а/с 307
Адреса для відвідувачів: м. Одеса, вул. Жуковського, 33
W: www.blackseafoundationoflaw.org.ua, T: +38 099 489 35 92
Підписано до друку 15.02.2016 р. Здано до друку 16.02.2016 р.
Формат 60x84/16. Папір офсетний. Цифровий друк. Ум.-друк. арк. 6,05
Тираж 100 прим. Зам. № 1602-16.